

ŠPIONI V KONTEJNERU

Proslulá německá technika a proslulá anglická touha přijít všemu na kloub slavily v uplynulých týdnech úspěch. Obecní úřady po celé Anglii umístily v kontejnerech domácností na směsný odpad 500 000 čipů, které při vyprazdňování informují obecní databázi, kolik který obsah vážil. V tomto případě se spojili němečtí výrobci, kde to již funguje, s britskými recyklačními firmami. Má se tak zjistit, kdo s odpadem zachází šetrně a kdo do kontejneru hází kdeco, i odpad ze zahrady, a šidí tak obec na daních. Rozšířený deník Daily Mail o tom nyní obsáhle infomoval a vyvolal všeobecné pobouření, protože většina postižených o tom vůbec nevěděla. List cituje konzervativního poslance Andrewa Pellinga, který tvrdí, že databáze o dlouhodobě prázdných kontejnerech může být zneužita zloději. „Není to nic jiného než špion v kontejneru,“ řekl. „Myslím si, že ani starý Sovětský svaz by si takové zasahování do soukromí lidí nedovolil.“

ZTRACENÍ (turečtí) SYNOVÉ

Necla Kelegová (48), socioložka a spisovatelka, přišla do Německa v roce 1968 a od té doby svými studii a knihami zlobí jak turecké konzervativce, tak německé zastánce tradiční multikulturní politiky, která se moc nepovedla. Její knížka „Cizí nevěsta“ se v SRN prodala v rekordních 80 000 exemplářích a líčila v ní bezúspěšné postavení dívek z tureckých rodin žijících v Německu: žádné vzdělání a kvalifikace, povinný sňatek nejčastěji s někým ze vzdálených příbuzných v Turecku, povinné těhotenství, tradiční oblek muslimských žen, vězení v podobě domovních stěn. Teď je na trhu její knížka „Ztracení synové“, o které říká, že je plaidoyer (závěrečná řeč obhájce nebo žalobce) za osvobození turecko-muslimského muže. V rozhovoru s týde-

níkem Focus říká, že „podobně jako dívky nemají v mládí šanci rozhodovat sami o svém životě. Ve světě muslimských tradicí není ve středu pozornosti jedinec, jen kolektiv.“

Jednotlivec je sociální bytostí, která patří muslimskému společenství s jeho vyhraněnými hodnotami a normami. Hoši už od mlada žijí odděleně od děvčat a žen, přitom ale mají střežit jejich tzv. čest. Když selžou, i oni jsou trestáni. Pro svou knížku zpovídala mladé turecké vězně a říká: „Protože ti hoši nemají žádnou výchovu v evropském smyslu slova, nezbyvá jim nic jiného než řešit konflikty tělesnou silou. A tak se stává, že se turečtí hoši dostávají do trestné situace až čtyřikrát častěji než němečtí chlapci stejného věku a podobného sociálního původu.“ Podle ní to nebyli a nejsou Němci, kteří vystřadují Turkey do ghett, ale Turci sami.

NEJPRVE STŘÍLET, PAK DISKUTOVAT

Otravuje vás soused něčím, s čímž nesouhlasíte? Tak nyní v 15 z 50 amerických federálních států platí nově definovaný zákon sebeobrany, který stručně zní: Kdo se cítí ohrožen, může střílet. Stačí, aby někdo cizí se chtěl dostat do vašeho auta, nebo se pohyboval na vašem pozemku, střílejte. A může to být i soused. Zákonu se oficiálně říká „Chraňte svůj majetek“, ale jeho odpůrci mu říkají „Nejprve střílet“. O jeho účinku by mohl vyprávět Jason Sonenblooms z floridského Clearwateru, spor jeho souseda s ním má trvalé následky – jizvu od pupku po hrud – jen proto, že se svářeli o dva odpadkové pytle. Jak píše tisk, osm dalších federálních států se nyní chce

OBJEDNEJTE SI Z POLSKA ANDĚLA nebo starobylý sloup před vilu

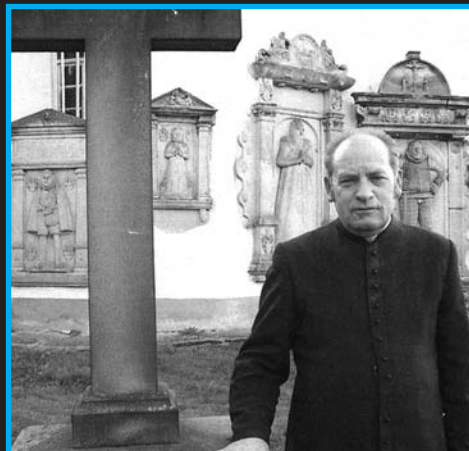
Zloději na objednávku německých překupníků proměňují jih polského Slezka v kulturní poustevnu: aby byla uspokojena poptávka sousedů na západě, jsou rabovány kostely, zámky i starobylá panská sídla. Po německém a sovětském válečném rabování je to teď už třetí vlna ničení polsko-německých kulturních památek minulosti, dosud snad nejbohatších v Evropě. Polské zločinecké bandy putují s kladivem, dlátem a bruskou a kořist pak putuje – z velké části na objednávku – k německým překupníkům. Důsledkem této obzvláštní polsko-německé spolupráce je většina kostelů a panských sídel v dolním Sasku buď poškozená, nebo zcela vykradená.

Takto dramaticky to alespoň vidí vlivný německý týdeník Der Spiegel. „Ve slezské Niwnici nikdo nic neslyšel a nikdo nic neviděl. Ale po bohoslužbě a přijímání ty dva barokní sloupky, ozdoba východu do kostela, už tam nebyly. Farní kostel svatě Jadwigi má silné, prakticky zvukotěsné zdi. Když byl ve 13. století postaven, sloužil místním jako útočiště proti bandám z východu, které obec ohrožovaly. Teď je ohrožen ze západu,“ píše hamburský týdeník. Od chvíle přístupu Polska k EU je kontrola na hranici s SRN jen zbežná nebo nulová. A přitom jde o mimořádná umělecká díla. Kostel v Niwnici je vyzdoben náhrobními deskami tamní šlechtické rodiny, která tu měla v 16. a 17. století lenní právo, a tak se jeho farář Franciszek Jaworski bojí, že brzy přijde i o ně. „Jsou překrásné, ale my přece nemůžeme kostel hlídat dnem i nocí,“ říká.

Těmito místy šla polsko-německá historie mnohokrát tam i zpátky a zdejší kulturně historické památky o tom svědčí. Farář Jaworski se opírá o náhrobní kámen majitele panství Nicolaua von Salza. Při prodeji v Německu by podle stáří, kvality a zájmu zákazníků mohl vynést až 30 000 eur. Zisky inkasují především němečtí překupníci, respektive objednatelé. Polští vykradači kostelů a hrodek dostávají sotva deset procent prodejní ceny, přitom ale musí také upláct lidi z nejbližšího okolí, aby byli tiše. „Lidé jsou tu chudí a nemají žádnou práci,“ říká Jaworski.

Podezření padá totiž bohužel i na některé duchovní a správce kulturních památek. Těžko si totiž představit, že nespolupracoval někdo uvnitř, když se v květnu roku 2004 „ztratila“ socha Mateřské štěstí z uzavřeného kulturního domu ve Zhořelci. Byla dva metry vysoká. Z evangelického kostela v Niedowu někdo „odpáral“ až na jeden všechny epitafy, a ten jeden, příliš pevně spojený se zdí kostela, alespoň zkrátili a odnesli.

Něco podobného postihlo i hřbitov u kostela ve Swiecie. Zmize-

Farář Jaworski z vykradeného kostela v Niwnici

CELNICE SARHA

Na snímku je Sarha Notteau-Philippeová (34) spolu se svou Cesnou 406, celnice, která létá se svou jednotkou podél 8000 km dlouhého francouzského pobřeží Atlantiku a sleduje, zdali připlouvající lodě nevezou ilegální imigranty, nebo zde nehrozí znečištění vodní hladiny.

80 % jejích celních kolegů pochází z řad policie, ona přišla „z civilu“, jediná žena v brigádě, jediná v celé francouzské celnické rodině. Jak to dokázala? Týdeník *Femme Actuelle* říká, že k tomu stačí „pouze“ šest let studií a praxe a jedna odborná zkouška za druhou.

„Poskytujeme i pomoc lidem v ohrožení, shazujeme jim záchranný člun, hledáme předměty ztracené z tankerů, které by mohly ohrozit ostatní lodě. Ale také vykonáváme dozor nad rybáři. Například bolicheur, loď lovící obrovskými sítěmi sardinky, nemá v těchto pobřežních vodách co hledat.“

k zákonu připojit, a Američané jsou dnes „národem sebeobránců“: 60 milionů z nich vlastní 200 milionů zbraní „k osobnímu použití“. Mají mimořádně vlivného mluvčího: mohutnou zbraňovou lobby National Rifle Association.

„OTISK PRSTŮ“ VÝBUŠNIN?

Výrobci výbušnin ve Švýcarsku musí mít pro své výrobky jedinečný identifikační kód, podobu chemických otisků prstů. Původ tak může být určen i po explozi. Jak říká Roscam Abbing, mluvčí komisaře EU pro spravedlnost, vnitra a bezpečnost, „Švýcaři mají poměrně solidní systém, který nutí výrobce informovat policii o výbušných materiálech, které produkují, přepravují nebo skladují.“ EU proto nyní zva-

žuje zavést podobný systém registrace ve všech svých členských zemích.

Proskočit hořícími kruhy je spíše pro cirkusové šelmy. Tento peruánský policejní pes ale při tomto úkolu zůstává úplně cool. Jeho vlnící pravé ucho se nebezpečně blíží ohni, sám policejní nadřízený má starostlivý výraz, ale černí labradoři i zlatí retrívři nikdy nikoho nezklamou, ani při vojenské přehlídce v hlavním městě Limě. Pravda ovšem je, že v téhle elitní policejní jednotce mají elitní péči a stravu – na rozdíl od svých psích bližních, živících se na ulicích odpadky.

Dvoustranu připravila
Sylvie KUČEROVÁ

Polské kulturní památky v obchodu s antikvitami v německém Koblenzi

lo odtud dvanáct náhrobních kamenů a andělkové na zdích svatostánku už nemají hlavy. Zámek v Kameinieci navštívili během poslední války němečtí vojáci, pak ti sovětští, poté vyhořel, a jejich dílo dnes dokončují lupiči a překupníci. Kořist pašovaná do Německa je obvykle ukryta pod zeleninou nebo stavebním odpadem, riziko je minimální, rutinní kontroly po vstupu Polska do EU na hranici prakticky neexistují. A i když polští nebo němečtí celníci dostanou tip o možné zásilce, tahle hranice je dlouhá 256 kilometrů. Takže avizovaného nákladního vozu s cennými náhrobními deskami a sochami se polští kriminalisté nedočkají – projel jinudy.

Německý obchodník, známý jen pod přezdívkou Rudolf, zásobuje architekty starající se o konečnou tečku za vnitřním vybavením německých vil a zahrad. Mezi jeho zásobovateli je Tadeusz K. z okolí Jelení Góry. Někdejší rolník před třemi roky přepřáhl: na jeho dvoře jsou už léta uskladněny desítky kamenných nebo železných starobylostí. Momentálně nic mimořádného, nejlepší kusy byly už prodány do Berlína, píše *Der Spiegel*.

Podle článku 294 polského trestního práva může být odsouzen až k deseti letům ten, kdo ukradne kulturní památku, a cokoliv starší 55 let nesmí být bez povolení vyvezeno. Obchod přesto kvete, i když, jak si stěžuje Klaus M. z Bonnu, „teď už moc zajímavého nepříjde, všechno už bylo zplundrováno“. Původ věcí, i když i na první pohled je vidět, jak byly těžce rvány, nikoho nezajímá. Například metr vysoký oválný reliéf (prodejní hodnota 4000 eur) nese nápis „Hochedle Frau Magdalena Agneta, geborene Böttnerin“ a je ze hřbitova v Biedrzychowicích. Jak říká Rainer Sachs, kulturní rada německého generálního konzulátu ve Vratislavi, „v renomovaném aukčním domě v Kolíně n. R. byli už dvakrát vydraženi andělé přes důrazné upozornění, že pocházejí z polského kostela Marie Magdaleny.

„Tihle anděličkové a reliéfy jsou jen prkotina proti celým oltářům, které jsou ukradeny a převáženy,“ říká Stefan Kaiser, ředitel muzea v Königswintenu. Tvrdí, že u nich u každé nabízené památky pečlivě zkoumají její původ, ale neumí si představit, jak toto současné vykrádání slezských kulturních památek zastavit.

V saském Zemském kriminálním úřadě je na problematiku ilegálního dovozu těchto památek jen jeden kriminalista a Jan Nikoliczik, který ji řeší na kriminálce ve Vratislavi, je v obležení: jeden jediný policista v celém vojvodství, velkém téměř jako německé Hessensko, dokáže těžko těmto loupežím zabránit, obzvláště když se řešení problému na obou stranách hranice rovná nule, uzavírá *Der Spiegel*.